

**Pan
Stanisław Czajka
Burmistrz Miasta i Gminy Syców**

**ul. Mickiewicza 1
56-500 SYCÓW**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zm.), przeprowadziła kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Syców. Ustalenia z kontroli zostały szczegółowo opisane w protokóle, którego jeden egzemplarz, po jego podpisaniu w dniu 07 kwietnia 2000 roku, przekazano Panu Burmistrzowi.

W wyniku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą, działalność Gminy prowadzona była z zachowaniem obowiązujących zasad w zakresie rachunkowości, polegających na właściwym i pełnym ujmowaniu dochodów w budżecie oraz dokonywaniu na bieżąco jego zmian dla zabezpieczenia wyznaczonych zadań Gminy, sporządzaniu sprawozdawczości z realizacji budżetu na podstawie danych ewidencji księgowej, bieżącym i rzetelnym rozliczaniu dochodów i wydatków budżetowych zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi przepisami prawa.

Realizując zadania własne gminy, jak również powierzone i zlecone z zakresu zadań administracji rządowej, nie ustrzeżono się od popełnienia szeregu uchybień i nieprawidłowości w niżej wymienionym zakresie.

Kontrola wewnętrzna i zabezpieczenia mienia

Niewłaściwie zabezpieczone jest pomieszczenie kasowe – nie okratowane okno, brak patentowych, antywłamaniowych zamków w drzwiach, brak systemu alarmowego;

Organizacja i funkcjonowanie księgowości

Nie sporządzono wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych wraz z opisem ich wzajemnego powiązania oraz przyjętymi zasadami księgowania, do czego jednostka zobowiązana jest art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.);

Gospodarka pieniężna

- 1) Na podstawie kontroli dokumentów źródłowych załączonych do raportów kasowych wymienionych w protokóle kontroli na stronie 9 i 10 stwierdzono, że :
 - na rachunkach i fakturach za paliwo zakupione do pojazdów samochodowych straży pożarnej nie wpiśywano numeru rejestracyjnego pojazdu i numeru karty drogowej, w której odnotowano zakup paliwa;

- na rachunkach i fakturach dotyczących zakupów materiałów brakowało pokwitowań odbioru a także protokółów zużycia lub ich zabudowy, co oznacza, że nie przestrzegano postanowienia art. 21 ust. 1 pkt 5 ustawy o rachunkowości oraz instrukcji wewnętrznej obiegu dokumentacji finansowo-księgowej;
- 2) Nie naliczono i nie wypłacono należnych pracownikom ryczałtów za dojazdy na poleceniach wyjazdu służbowego (str. 26 – 27 protokołu), co stanowi o nieprzestrzeganiu przepisu § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 czerwca 1998 r. w sprawie zasad ustalania i wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju (Dz. U. Nr 69, poz. 454);
- 3) Na umowie-zleceniu bez numeru z 23 sierpnia 1999 r. zawartej z firmą „Usługi – Naprawa sprzętu silnikowego i motopomp – Stanisław Sobolewski” na remont samochodu „Żuk” nr rej. KLA-433V brakowało podpisu drugiego członka zarządu i kontrasygnaty skarbnika gminy. Powyższe świadczy, że nie przestrzegano przepisu art. 46 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 13 z 1996 r., poz. 74 ze zm.);

Dochody budżetowe

- 1) W umowach zawartych z inkasentami łącznego zobowiązania pieniężnego nie określono ich odpowiedzialności za niedotrzymanie terminu płatności określonego art. 47 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ustawy Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.);
- 2) Naruszano przepis art. 75 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zaliczając z urzędu nadpłaty podatków na poczet przyszłych zobowiązań, bez pisemnego wniosku podatnika;
- 3) Nakazy płatnicze na łączne zobowiązanie pieniężne podatnikom ze wsi Gaszowice zostały doręczone w dniach nie zapewniających gminie pobór podatków w ustawowych terminach płatności ustanowionych przepisami ustawy z 4 lipca 1996 r. o zmianie ustaw o podatku rolnym, o lasach, o podatkach i opłatach lokalnych oraz o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 91, poz. 409 z późn. zm.);
- 4) Nie przestrzegano 10 dniowego terminu, określonego w § 55 Instrukcji 1/DR Ministerstwa Finansów z 12 września 1991 r. w sprawie ewidencji podatków i opłat w gminach (Dz. Urz. MF Nr 12, poz. 62), sporządzenia i wysłania upomnień podatnikom zalegającym z zapłatą łącznego zobowiązania pieniężnego;
- 5) Naruszając przepis art. 22 § 2 w związku z art. 3 pkt 6 ustawy Ordynacja podatkowa naliczono „z urzędu” (bez wniosku podatnika) 33 osobom ulgi w podatku od nieruchomości na łączną kwotę 10.290,40 zł;
- 6) Referat Finansowy Urzędu, niezgodnie z przepisem art. 132 ustawy Ordynacja podatkowa, dokonał wymiaru podatku w formie łącznego zobowiązania pieniężnego na 1999 rok dla Przewodniczącego Zarządu, do czego nie był uprawniony; w 2000 r. jako organ podatkowy dla Przewodniczącego Zarządu został wyznaczony przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze Przewodniczący Zarządu Miasta Oleśnica.
- 7) Nie dopilnowano terminowego złożenia przez 7 (z 10) osób prawnych deklaracji w sprawie podatku rolnego, 23 (z 65) deklaracji podatku od nieruchomości i 3 (z 7) osób deklaracji podatku leśnego; na

podstawie art. 272 pkt 1 ppkt a ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy jest zobowiązany do sprawdzania terminowości składania deklaracji podatkowych;

- 8) Nie przestrzegano obowiązku naliczenia opłaty prologacyjnej, wynikającego z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 31 grudnia 1997 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 162, poz. 1124 z późn. zm.); w przypadku opisanym na str. 20 protokołu była to kwota 9.608,90 zł;

Wydatki budżetowe

- 1) Regulamin Pracy Komisji Przetargowej wprowadzony do stosowania uchwałą nr 90/180/97 Zarządu Miasta i Gminy z 30 maja 1997 r. jest nieaktualny, gdyż w swojej treści powołuje nieobowiązujące już artykuły ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. Nr 119, poz. 773 z 1998 r. z późn. zm.);
- 2) Specyfikacje istotnych warunków zamówienia sporządzone przy udzielaniu zamówień na wyłonienie wykonawców zadań inwestycyjnych : „Budowa drogi – ul. Matejki” i „Kanalizacja sanitarna na ul. Kossaka” zawierają w punkcie 30 zapis naruszający przepis art. 50 ust. 1 w związku z art. 82 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych, gdyż pozbawia on oferentów prawa do wniesienia protestu;
- 3) Nie wyegzekwowano od inspektora nadzoru inwestorskiego, ustanowionego na budowie drogi – ul. Matejki pana Józefa Kuźmy, obowiązku wynikającego z art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 z późn. zm.) a polegającego na dokonaniu do dziennika budowy wpisu – oświadczenia o przyjęciu obowiązku pełnienia nadzoru inwestorskiego oraz obowiązku wynikającego z art. 25 pkt 2 i 4 cytowanej ustawy obowiązku dokonywania wpisów do dziennika budowy potwierdzających jakość i terminowość faktycznie wykonanych robót; brak wymienionych zapisów w dzienniku budowy świadczy o nieprawidłowym wykonywaniu przez inspektora nadzoru podstawowych obowiązków określonych przepisami ustawy Prawo budowlane.
- 4) Podobnie jak w punkcie wyżej, nie wyegzekwowano od inspektora nadzoru inwestorskiego, ustanowionego na budowie kanalizacji na ul. Kossaka pana Piotra Witczaka, wynikającego z art. 45 ust. 2 ustawy Prawo budowlane obowiązku dokonania do dziennika budowy wpisu – oświadczenia o przyjęciu obowiązku pełnienia nadzoru inwestorskiego;
- 5) Dokonano zawyżonego o 486,35 zł odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na jednego niepełnosprawnego pracownika;
- 6) Nie przekazano, w terminie określonym art. 6 ustawy z 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (tekst jednolity Dz. U. Nr 70 z 96 r., poz. 335 z późn. zm.), całego należnego odpisu (zamiast 75% przekazano 73%, tj. o 560,75 zł mniej);
- 7) Naruszając art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych przyznano świadczenia pracownikom Urzędu i Zakładu Gospodarki Komunalnej w formie bonów towarowych w jednakowej wysokości; również, nie stosując kryterium dochodu i sytuacji rodzinnej, przyznano pracownikom Urzędu świadczenia w postaci dofinansowania wypoczynku urlopowego, (udzielając świadczenia za kryterium brano kategorię zaszerogowania pracownika);

- 8) W czterech przypadkach dokonywane z gminnego funduszu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydatki były wyższe od kwot zaplanowanych na zadania wymienione w gminnym programie na 1999 r. Odbyło się to bez zgody Rady Miejskiej wyrażonej w formie uchwały wprowadzającej zmianę w programie, co oznacza naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.);

Powiązania budżetu gminy z innymi podmiotami

- 1) Zarząd nie egzekwował od kierowników zakładów budżetowych obowiązku składania kwartalnych informacji o realizacji zadań objętych dotacją oraz stopniu wykorzystania otrzymanych dotacji, do czego byli zobowiązani § 3 uchwały nr V/36/94 RM i § 7 uchwały nr X/86/99 RM;
- 2) Rada Miejska nie wywiązała się z obowiązku określenia szczegółowych zasad udzielania dotacji niepublicznym przedszkolom, do czego obligował ją art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. Nr 67, poz. 329 z 1996 r. z późn. zm.); W trakcie kontroli Rada Miejska podjęła uchwałę regulującą zasady przyznawania dotacji dla niepublicznych przedszkoli;
- 3) Umowę z dnia 31 października 1999 r. z Zespołem Opieki Zdrowotnej, na udzielenie dotacji w wysokości 100.000 zł celem sfinansowania zadań z zakresu zdrowia mieszkańców miasta i gminy, zawarto bez kontrasygnaty Skarbnika, co narusza art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym;
- 4) Niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 kwietnia 1991 r. w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz innych przychodów i rozchodów (Dz. U. Nr 39, poz. 169 z późn. zm.) zaklasyfikowano zakup książek w § 31 zamiast w § 38;
- 5) Zarząd naruszył art. 88 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jedn. Dz. U. Nr 49, poz. 196 z 1994 r. z późn. zm.) pobierając w formie pożyczki środki finansowe w kwocie 69.545 zł z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; W trakcie kontroli pożyczka została zwrócona;

Zadania administracji rządowej zlecone i powierzone gminie

- 1) Naruszono art.130 ust.1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155 poz.1014 z późn. zm.), ponieważ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie rozliczył się z niewykorzystanych w 1999 r. środków w wysokości 16.591,64 zł;
- 2) Zwaloryzowano i wypłacono dodatek do zasiłku stałego, przyznany wcześniej decyzją o sygnaturze MGOPS 9141-1/4/2/99 za czerwiec 1999 r., bez wydania stosownej pisemnej decyzji administracyjnej, co pozostaje w sprzeczności z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 1999 r o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. Nr 64 z 98 r., poz. 414 z późn. zm.);

Gospodarka środkami rzeczowymi

- 1) W trzech przypadkach (wymienionych w podrozdziale protokołu pt. „umorzenie środków trwałych”) zastosowano stawki umorzeniowe zawyżone w stosunku do określonych w załączniku do rozporządzenia

dzenia Ministra Finansów z 17 stycznia 1997 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.);

- 2) Przewodniczący Komisji Inwentaryzacyjnej był jednocześnie materialnie odpowiedzialny za spiswane mienie, co jest sprzeczne z § 13 ust. 5 „Instrukcji inwentaryzacyjnej”;

Gospodarka mieniem komunalnym

- 1) Nie powiadomiono najemców lokali mieszkalnych o przysługującym im pierwszeństwie w zakupie zajmowanych lokali, do czego zobowiązywał art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115 poz. 741 z późn. zm.)
- 2) Przyjęto i rozpatrzono dwa wnioski w sprawie przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności, nie spełniające wymogów § 2 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie wniosku o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (Dz. U. Nr 157 poz. 1037);
- 3) Gmina zawarła ze Spółką Oświetlenie Uliczne i Drogowe sp. z o.o. umowę na oświetlenie ulic, parków, placów i innych otwartych terenów publicznych, bez kontrasygnaty skarbnika.

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Burmistrza Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późniejszymi zmianami), wnosi o podjęcie skutecznych działań, mających na celu usunięcie powstałych nieprawidłowości, oraz zapobieżenie powstawaniu ich w przyszłości, a w szczególności:

- 1) Przestrzeganie wewnętrznych uregulowań określonych uchwałą RM nr V/36/94 i uchwałą nr X/86/99 dotyczących składania przez kierowników zakładów budżetowych kwartalnych informacji o realizacji zadań objętych dotacją oraz stopniu wykorzystania otrzymanych dotacji.
- 2) Realizowanie ujętych w planach pracy wydziałów Urzędu kontroli wewnętrznych i kontroli jednostek podległych; dokumentowanie przeprowadzonych kontroli stosownym protokołem.
- 3) Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 129, poz. 858 z późn. zm.) w zakresie właściwego zabezpieczenia pomieszczenia kasowego.
- 4) Sporządzenie wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych wraz z opisem ich wzajemnego powiązania oraz przyjętymi zasadami księgowania zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.
- 5) Przestrzeganie przepisów ustawy o rachunkowości oraz wewnętrznej instrukcji obiegu dokumentacji finansowo-księgowej w zakresie właściwego opisywania i rozliczania dokumentów finansowych.
- 6) Zweryfikowanie wszystkich wystawionych w latach 1997- 1999 poleceń wyjazdu służbowego celem naliczenia i wypłacenia ryczałtów za dojazdy należnych a nie wypłaconych; przestrzeganie przepisów

rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 czerwca 1998 w sprawie zasad ustalania i wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju.

- 7) Opatrywanie dokumentów rodzących skutki finansowe dla gminy podpisami dwóch członków zarządu i kontrasygnatą skarbnika gminy, zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym.
- 8) Przestrzeganie przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, a w szczególności :
 - określenie w umowach zawartych z inkasentami odpowiedzialności za niedotrzymanie ustawowych terminów rozliczenia się z pobranych podatków;
 - naliczanie i pobieranie odsetek od nieterminowych wpłat podatków dokonanych przez inkasentów ;
 - zaniechanie stosowania praktyki zaliczania „z urzędu” nadpłat podatków na poczet przyszłych zobowiązań i naliczania ulg w podatku od nieruchomości bez pisemnego wniosku zainteresowanego podatnika;
 - dokonywanie czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości składania przez osoby prawne deklaracji i oświadczeń majątkowych, stwierdzanie formalnej poprawności dokumentów i ustalanie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami
- 9) Doręczanie nakazów łącznego zobowiązania pieniężnego w terminie co najmniej 14 dni przez ustawową datą płatności pierwszej raty (15 marca);
- 10) Sporządzanie i wysyłanie upomnień i tytułów wykonawczych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 21 maja 1999 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych ...(Dz. U. Nr 50, poz. 510).
- 11) Przestrzeganie obowiązku naliczania opłaty prolongacyjnej zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy Ordynacja podatkowa.
- 12) Wywieszenie na targowisku miejskim aktualnego cennika opłat targowych.
- 13) Dostosowanie Regulaminu Komisji Przetargowej do aktualnych przepisów ustawy o zamówieniach publicznych.
- 14) Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych, w szczególności w zakresie niezwłocznego powiadamiania oferentów o wyniku przetargu, jak również informacji jakie powinna zawierać specyfikacja istotnych warunków zamówienia.
- 15) Sprawowanie bieżącej kontroli wykonywania obowiązków określonych przepisami ustawy prawo budowlane i ustaleniami umowy przez inspektora nadzoru inwestorskiego; przeanalizowanie zasadności dokonanej bez udokumentowanej podstawy wypłaty wynagrodzenia osobie sprawującej funkcję inspektora nadzoru na budowie drogi – ul. Matejki.
- 16) Dokonanie korekty o 486,35 zł zawyżonego odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na 1999 r.; przestrzeganie zasad naliczania odpisów i ich terminowego przekazywania na konto ZFŚS określonych w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz przyznawanie świadczeń z ZFŚS zgodnie z przepisami wymienionej wyżej ustawy.
- 17) Dokonywanie wydatków z Gminnego Funduszu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w granicach określonych w gminnym programie, na podstawie uchwały Rady Miejskiej.

- 18) Stosowanie właściwej klasyfikacji budżetowej wydatków związanych z zakupem książek.
- 19) Realizowanie wydatków z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej tylko na zadania określone w art. 88 ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.
- 20) Przestrzeganie przez MGOPS obowiązku i terminów rozliczania niewykorzystanych środków budżetowych oraz wypłacanie świadczeń wyłącznie w oparciu o pisemne decyzje administracyjne Kierownika MGOPS-u.
- 21) Ustalanie stawek umorzeniowych środków trwałych w wysokości określonej przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.
- 22) Przestrzeganie zasady, że przewodniczącym komisji inwentaryzacyjnej jak również jej członkiem nie może być osoba materialnie odpowiedzialna za spisywane mienie.
- 23) Powiadamianie najemców lokali mieszkalnych o przysługującym im pierwszeństwie w zakupie zajmowanych lokali.
- 24) Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w sprawie przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności, spełniających wszystkie wymogi określone w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wniosku o przekształcenie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan
Zbigniew Ilski
Przewodniczący Rady Miejskiej